

**Filmová skupina Praha
(1929–1943)**

Na počátku byla snaha legionářů a jejich příznivců obohatit filmový průmysl o dílo vpravdě vlastenecké a při té příležitosti dosáhnout nepatrného zisku. S prvním úspěchem vzrostla chuť do podnikání v oblasti filmového průmyslu. Bohužel fatální bylo podcenění finanční situace nově nabyté společnosti (resp. podílnictví v ní), které přivedlo filmové nadšence k úporné snaze zachránit alespoň svou čest, když už ne vynaložené finanční prostředky. Filmová skupina by pravděpodobně prosperovala, nebýt jejího spojení se zadluženým Ocean-Filmem.¹⁾

V polovině roku 1929 se členové Nezávislé jednoty československých legionářů a jejich přátel odhodlali k poněkud riskantnímu podniku – natočit film s legionářskou tematikou. Jeho exploatační název zněl PLUKOVNÍK ŠVEC a autorem předlohy byl taktéž legionář Rudolf Medek. Za tímto účelem byla založena společnost Filmová skupina Praha.²⁾ Výrobní náklady filmu byly předběžně vyčísleny na 600 000 Kč a měly být zajištěny vklady jednotlivých členů společnosti. Minimální podíl činil 5 000 Kč, předpokládaný zisk (či neočekávanou dlužnou částku) si pak členové měli rozdělit podle poměru svých podílů. Rozhodujícím orgánem společnosti byla valná hromada, kterou svolával výbor ve složení předseda, místopředseda, jednatel, pokladník a popřípadě zapisovatel.³⁾

Prozatím němý film PLUKOVNÍK ŠVEC, jehož předběžný rozpočet byl snižen na 400 000 Kč, byl úspěšně dokončen a jeho premiéra se konala v biu Fénix na Václavském náměstí v Praze dne 14. února 1930. Exploataci filmu Filmová skupina zadala Ocean-Filmu, který je v literatuře často mylně uváděn i jako jeho výrobce.⁴⁾ Film byl poměrně úspěšný, a proto se jej společnost rozhodla ozvučit. Na podzim roku 1930 se konala soutěž na hudební doprovod, jejíž vítěz však není znám. S největší pravděpodobností to byla hudba v podání Vlastislava Antonína Viplera, kapelníka bia Fénix, a jeho orchestru.⁵⁾ Společnost Ocean-Film exploatovala i druhý z filmů vyrobených (financovaných) Filmovou skupinou – PSHLAVCI, který měl premiéru 18. září 1931.⁶⁾

Pod dojmem příznivé spolupráce s Ocean-Filmem a na jeho přímou výzvu se společníci Filmové skupiny Praha na podzim roku 1930 stali též společníky Ocean-Filmu. Ocean-Film, jehož jediným majitelem byl v té době Vojtěch Linhart, se potýkal s finančními obtížemi. Finanční rozvaha

1) Národní filmový archiv (dále jen NFA), fond Ocean-Film, spol. s r.o. (dále jen f. Ocean-Film), k. 1, inv. č. 2, fol. 35–36.

2) NFA, fond Filmová skupina Praha (dále jen f. Filmová skupina Praha), k. 1, inv. č. 1, 8. Přesné datum vzniku není známo, nejstarší úpisy na vklady jsou však datovány červencem roku 1929.

3) NFA, f. Filmová skupina Praha, k. 1, inv. č. 1.

4) NFA, f. Filmová skupina Praha, k. 1, inv. č. 29, 30, 32. *Český hraný film I. 1898–1930*. Praha: NFA 1995, s. 150–151.

5) NFA, f. Filmová skupina Praha, k. 1, inv. č. 33.

6) NFA, f. Filmová skupina Praha, k. 1, inv. č. 26. *Český hraný film II. 1930–1945*. Praha: NFA 1998, s. 292–293. Jako výrobce je u PSHLAVCŮ mylně uvedena společnost AB.

Ocean-Filmu, doručená Filmové skupině k posouzení, vykazovala prosperitu společnosti, což však neodpovídalo skutečnosti.⁷⁾ V nově uspořádaném Ocean-Filmu byl polovičním podílníkem Vojtěch Linhart, druhou polovinu podílů si rozdělili členové Filmové skupiny Cyril M. Šimek, Josef Bartoš, Karel Hrunek, Karel Mervart a Rudolf Průša.⁸⁾

Již v květnu roku 1931 nově přistoupivší společníci zjistili pravou finanční situaci Ocean-Filmu, přičemž naděje na jeho záchranu skončily v únoru roku 1932, kdy jednatele společnosti došli k jednoznačnému rozhodnutí již nadále do Ocean-Filmu neinvestovat.⁹⁾ V březnu roku 1932 navíc zemřel majitel poloviny společnosti Vojtěch Linhart a jeho dědička Vilma Linhartová ještě v prosinci téhož roku postoupila svůj podíl Cyrilu M. Šimkovi.¹⁰⁾ Společníci se situaci snažili vyřešit založením nové společnosti s tím, že v průběhu února až dubna roku 1932 vyzvali dosavadní členy Filmové skupiny o přísliby vkladů pro její založení. Pro chladný zájem členstva však bylo nakonec rozhodnuto o dalším provozování Ocean-Filmu alespoň do té doby, než splatí pohledávky u Slovanského úvěrního ústavu v Praze.¹¹⁾

Koncem srpna roku 1932 dokončila Filmová společnost natáčení nového filmu PRÁVO NA HRÁČ (premiéra 2. září 1932), který již exploatovala s ohledem na finanční situaci Ocean-Filmu sama.¹²⁾ Vzhledem k tomu, že samotná Filmová skupina přijatelně prosperovala, je nevysvětlitelným faktem, že za neznámých okolností byla 1. září 1932 založena nová společnost s názvem Filmová skupina II. Snad se podařily do konce dotáhnout snahy z jara téhož roku, popsané výše. Vedení společnosti bylo pravděpodobně totožné s vedením Filmové skupiny i s Ocean-Filmu, ale jejich vzájemný vztah je zakryt rouškou tajemství. Nová Filmová skupina se na rozdíl od původní neměla zabývat výrobou filmů, ale jejich půjčováním. V této funkci zřejmě měla v budoucnu zcela nahradit Ocean-Film. Filmy PLUKOVNÍK ŠVEC a PSHLAVCI měla nadále exploatovat nově vzniklá společnost.¹³⁾

Poslední společností, jejíž podílníci byli vesměs totožní s původní Filmovou skupinou, byl Nationalfilm. Nejstarší dochovaný dokument je datován 7. října 1932, jedná se o zápis ze schůze, na níž se mimo jiné projednávalo řešení finanční situace Ocean-Filmu. Přímo se nabízí otázka, zda Filmová skupina II. přibližně měsíc po svém založení nebyla pouze přejmenována. Proč by podílníci tak krátce po sobě zakládali dvě nové společnosti? Prameny o dalších osudech Filmové skupiny II. nadto mlčí. Zlistinění existence Nationalfilmu proběhlo až v březnu roku 1933 sepsáním společenské smlouvy a teprve v březnu roku 1935 byla společnost zapsána do obchodního rejstříku při Krajském soudě obchodním v Praze.¹⁴⁾ V roce 1936 Nationalfilm odkoupil od Slovanského úvěrního ústavu filmy, které bývaly čistým vlastnictvím Ocean-Filmu.¹⁵⁾ Společnost provozovala svou činnost bez vážných problémů až do konce 2. světové války.¹⁶⁾

7) NFA, f. Filmová skupina Praha, k. 1, inv. č. 3.

8) NFA, f. Filmová skupina Praha, k. 1, inv. č. 4. NFA, f. Ocean-Film, k. 1, inv. č. 2, fol. 1.

9) NFA, f. Ocean-Film, k. 1, inv. č. 2, fol. 6, 27.

10) NFA, inventář f. Ocean-Film, s. 4.

11) NFA, f. Filmová skupina Praha, k. 1, inv. č. 5, 7. NFA, f. Ocean-Film, k. 1, inv. č. 2, fol. 31, 33–34.

12) NFA, f. Ocean-Film, k. 1, inv. č. 2, fol. 35. *Český hraný film II. 1930–1945*. Praha: NFA 1998, s. 276–277. Jako výrobce i distributor je zde uveden mylně Ocean-Film.

13) NFA, f. Filmová skupina Praha, k. 1, inv. č. 11. NFA, f. Ocean-Film, k. 1, inv. č. 2, fol. 37.

14) NFA, f. Filmová skupina Praha, k. 1, inv. č. 12, 13. Státní oblastní archiv v Praze (dále jen SOA Praha), f. Krajský soud obchodní (dále jen f. KSO), spis sign. C XIX - 259, fol. 1–54.

15) NFA, f. Ocean-Film, k. 1, inv. č. 75, 85.

16) NFA, inventář f. Nationalfilm s. r. o., s. V–VI.

Prameny k další činnosti či zániku Filmové skupiny nejsou prozatím, i vzhledem k tomu, že společnost nebyla zapsána v obchodním rejstříku, známy.¹⁷⁾ V prosinci 1934 se společníci usnesli na zrušení Ocean-Filmu, k výmazu společnosti z obchodního rejstříku, vedeném při Krajském soudě obchodním v Praze, však došlo až roku 1950.¹⁸⁾

I přes značnou torzovitost může fond přinést nové informace. Podrobným rozbořem pramenů (především zápisů ze schůzí, které je radno doplnit průzkumem téhož z fondu Ocean-Filmu)¹⁹⁾ by jistě bylo možno vnést více světla do spleťtých vztahů a fungování společností Filmová skupina, Filmová skupina II., Ocean-Film a Nationalfilm, vedených totožnými podílčníky. Písemnosti z období působnosti Filmové skupiny svědčí o počátečním nadšení legionářů pro film (viz přihlášky členů a seznamy vkladů), zevrubně zachycují průběh natáčení filmu PLUKOVNÍK ŠVEC, odrážejí úspěšnost filmů PLUKOVNÍK ŠVEC a PSOHLAVCI v kinech a dokládají finanční potíže zadluženého Ocean-Filmu.

Marcela Kalašová

17) NFA, inventář f. Filmová skupina Praha, s. VI.

18) SOA Praha, f. KSO, spis sign. C XIV/160. NFA, f. Ocean-Film, k. 1, inv. č. 7, 8, 89.

19) NFA, f. Ocean-Film, k. 1, inv. č. 2.